אמר], ג) ב״ק סח: ב״מ קיח:,ד) לעיליח., ה) [בכלחים

ב מ"ב ובתרומות פ"ב מ" ובב"מ נט: במשנה איתא

באמת אמרון, ו) ג" ת"ח

[לפי פי' מוס'] ותנור, ז) [לעיל ית.], **ח**) [בסהמ"ש ל"ג מי אבל], ע) [בסהמ"ש

אבל אינו יכולן, י) [קורת רש"ש], כ) ל"לדתנית. רש"ש,

גליון הש"ם

רש"י ד"ה מלח סדומית

עבה וקשה באבן. עי' פרש"י בילה לט ע"ח ד"ה

פרש"י בינה נט ע"ח ד"ה סדומית ולזה הכא ע"כ ט"ס והציון ברש"י הוא על מלח איסחרוקנים. וכן בסוגיין אפי מלח איסחרוקנית ולא פליגי צ"ל אפי" מלח

מהלי מהלי במייו מהלי טומחת מת הלכה ד: עומחת מת הלכה ד: בב ג ד מיי שם הלי ב: בג ה מיי פט"ז מהלי שבת הלי כא סמג לאוין סה מוש"ע א"ח סי׳ שסב סעיף

ה השמיטו הא דמלח ורבב ה השתיטו הם דנונט ונכב ע"ש: בד ו ז מיי פ"ע מהלי שכנים חלי ג סמג עשין פב טוש"ע ח"מ סיי קנה

סעיף ו: כה ח ט מיי׳ שם הלי יא סמג שם טוש"ע ח"מ סמג שם טוש"ע ח"מ סי' קנה סעיף א: בו י מיי שם הלי יב

:טוש"ע שם סעיף ב בו ב מיי שם הלי ים מוש"ע שם סעיף א: ל מיי׳ שם הלי מוש"ע שם סעיף ב:

וטוש"ע שם סעיף ג: ל ע פ צ מיי׳ שם הל׳ יב לא ק מי סמג שם טוש"ע ח"מ מי הנו סעיף ב:

בם מנס מיי שם הלי יג

מוסף רש"י

. בין פצים לחבירו. כשתמדרין פלימין ועמודים וקורות ועושין סואר של קורות על הארץ ויש חלל בין זה לוה, סומכן מתחמיו שלא 'מעקס (שבת פב.) או: כמו פנימי פתחים ופנימי חלונות פניתי פתחים ופניתי וחומת הקבועים בחומה והן של עץ וסודרין אותם למטה ולמעלה ומשתי רוחות, ופעמים שהן קלרין ברוחב ומושיבין שנים זה בלד זה ולריך להושיבן בשוה שלא יהא זה נמוך מזה ברוחב שניהם מבדילו זה מזה ברותב שניהם מכדינן זה מזה מעט ונותן חרסים דקים ביניהם (ביצה לט). לא יעמיד אדם תנור בתוך הבית. בני העיר מעכבין עליו, שלא מבער האש בתקרה (ב"ק סא:). מעזיבה. טיח של סיד על תקרה ודומה לו בקפר עולה (נחמיה ג) ויעובו בקפר עולה (נחמיה ג) ויעובו ירושלים עד החומה (שם). ובכירה. שפחומה מתנור וחץ מבעירין בתוכה אש גדול וחין מכעירין נתוכה שם גדונ
(שם) שלון היסק שכה גדונ
(ב"ח קיח:) טפח. מעויכה
יכל מתמיה (שם). ואם
הזיק. שדלק הכית והדליק
לת סכיכיו (שם). הגות של
בחתרמיך. מוכרי שמסיקין שם אור תמיד (לעיד יות). חחת אוטרו "איים יח.. תחת אוצרו. ב. שלולרין כה תכולה ושמן ויין בר להו (שם). ולא

רבינו גרשום

דפת בקר. הריח קשה להן

ומשני דלית ביה שיעור. ומשני דלית ביה שיעור. מש״ה לא חייץ: בין פצים לחבירו. כעין שטומכין את הקורות המוצעות על הקרקע כדי שלא יעקלו ומשימין תחת הקורה חתיכה של חדט לסומכן יוויכון של יווט לטומכן כמו שאנו רגילין לעשות באבנים: וכלי חרס נמי חזי ליה ושקל ליה ואמאי ממעט בחלון דאגב דצריכי לכלי נקט ליה עם המלח. ומשני דמיטנף דלא חזי: חזי לאומנא. לקבל בו דם: ולא שקל ליה: רבב. שומן: . מחיצה. אי לענין שבת אי בפני הטומאה: מלח נמי ל)

מחיצה מפני שהקורה מעמידתו: פיבקא משום טוירא. שמוצוע הכותל מחמת בנין הרחיים הקבועין סמוך לכותל וויא טררא. המיתה הרחיים קשה לכותל והיה של חמור ורכב המית הרחיים קשה לכותל היה לא קביע בנינו בקרקע ולא מועד הקרקע ואמאי מרחיקין אלא משום קלא של רחיים שקשה קרי קלת: מאי טריא איכא הא לא קביע בנינו בקרקע ולא מועד הקרקע ואמאי מרחיקין אלא משום קלא: לא יעמיד אדם תגור בתוך הבית. אם העליה שעל גבי בית היא של חבירו אא"כ יש על גביו של תנור ועד העליה בית של חבירו החנור בעליה שלו ותחת העליה בית על גביו של תנור ועד העליה ד' אמות מפני הלהב שלא ידליק העליה: היה מעמיד. התנור בעליה שלו ותחת העליה בית של חבירו לא יעמידנו עד שיהא תחתיו מעזיבה ג' טפחים כדי שלא יזיק לבית של חבירו. ואפ"ה אם הזיק משלם מה שהזיק ם יותר את במורנו כל שיחה ומותר מכורנות אי בספורט כי ישאה יוץ ברות של חבירו השביח אם וחיק משלם מה שהדוק דפחות מן השיעור הוא אין יכול לברחקו אבל מן השיעור הזה יכול חבירו לנכב עליו אבל מן השיעור והוא אין יכול לדרחקו לדוחקו: והתניא בתנור. בעינן ד' טפחים ובכירה ג' והיכי קתני מתני' היה מעמיד בעליה עד שיהא תחתיו ג' ובכירה טפח

לבעל הריחים (ש) וכן פטיש:

דלית בה שיעורא. פירוש דאין שיעור לחספא למעט מפותח טפח אולה גרסינן כדתנן דמה ענין זה לשיעורי שבת חלה וכדתנן בוי"ו וה"פ ואמאי מלח ממעטב הא כי שקיל חספא כשילטרך לו יסיר גם המלח כדי שלא יזיק את הכותל ואהא מייתי וכדתנן כלומר

דמיירי נמי דלית ביה כדי ליתן בין פצים לחבירו דאין ראוי לכלום ולא שקיל ליה ואית ספרים דלא גרסי חספא גופיה מיחוץ אלא גרסינן ותיפוק ליה משום חספא כלומר ותיפוק ליה שיסיר המלח כשיסיר חספא ומשני דלית בה שיעורא כדתנן כו' ולא שקיל ליה: ושל חמור שלש מן האיצמרובלא.

פי׳ רבינו חננאל דבשל חמור ליכא טיריא דאין חמור טוחן בה אלא חמור קורא לבנין העלים הנושאים את הריחים כמו שמלינו דעלים הנושאים נקראים חמור כמו העץ שהמטה מוטלת עליו כדתנן (כלים פי״ח מ״ג) נקליטי המטה וחמור טהורים וכן העץ הסובל שידה תיבה ומגדל נקרא חמור דתנן י חמור שתחת המלבן וספסלים שתחת הרגלים טהור וכן עך שהנפח סומך עליו נקרא חמור דתנן (שם פי"ד מ"ג) חמור של נפחים (ו) טמאים וכן הריחים הבנין עשוי כמין כסא ועליה ריחים וזהו אילטרובל ואדם יושב כנגד׳ במקום גבוה ורגליו (י) מרווחת למטה ומסבב הגלגל ברגליו וטוחן ולית ביה טיריא אלא קול בעלמא אבל בריחים שאדם טוחן בידיו או בגופו אית ביה נדנוד והיא טיריא ולר"י נראה דשל חמור נמי טוחן בידג אלא (ה) כשהוא על גבי בנין כדתנן במס׳ זבים בפרק רביעי חמור של ריחים ושל יד והח דתניא בתוספת' בפ' קמא דמכילתין מרחיקין הריחים של יד שלשה מן השכב שהן ארבע מן הרכב ושל חמור שלשה מן האינטרובל שהן ארבע מן הקלת לא משום דבשל חמור אין טוחנין ביד אלא סתם של יד אין בהן חמור אלא ע"ג קרקע ולכך קתני בתר הכי ושל חמור אבל תרוייהו טוחנין ביד: שבוע מינה כליא דתנור מפח. הא ללא קאמר נמי לעיל ש״מ שכב דריחים נמי טפחד לפי שהיה פשוט להם איך היה: ידידן ככירה דנחתומין דמי. כל אחד היה עושה תנור שלו כפי מה שהיה רוצה גדול או קטן אבל כירות של נחתומין היו כולן שוות והיו בקיאין בהן ונפקא מינה למקח וממכר: באר שנא רישא ומאי שנא סיפא. השתא ס"ד דתינוקות דסיפא היינו שבאין לקנות בחנות

ומשום הכי פריך מ"ש אבל מפטיש וריחים לא פריך דאין שם נכנסין ויולאין דמי שיש לו חטין לטחון נותן

דלית בה שיעורא יוכרתנן חרם כדי ליתן בין פצים לחבירו כלי חרם חזי ליה "דמימנף חזי לאומנא ידמנקב ספר תורה חזי למקרא יבבלוי והא בעי גניזה ישם תהא גניותה י(ואמר) רב יבכל עושין מחיצה חוץ ממלח ורבב ושמואל אמר אפילו מלח אמר רב פפא ולא פליגי הא במלח סדומית הא במלח איםתרוקנית והשתא דאמר רבה עושה אדם שני צבורי מלח ומניח עליהם קורה שהמלח מעמדת את הקורה והקורה מעמדת את המלח אפי' מלח איםתרוקנית ולא פליגי הא דאיכא קורה הא דליכא קורה: מרחיקין את הריחים ג' מן השכב שהן ארבעה מן הרכב וכו': מאי מעמא ימשום מיריא והא תניא ושל חמור שלשה מן האיסטרוביל שהן ארבעה מן הקלת התם מאי מיריא איכא יאלא משום קלא: ואת התנור שלשה מן הכליא שהן ארבעה מן השפה: אמר אביי שמע מינה כליא דתנור מפח נפקא מינה למקח וממכר: מתני' מחלא יעמיד אדם תנור בתוך הבית אלא אם כן יש על גביו גובה ארבע אמות היה מעמידו בעלייה צריך שיהא תחתיו מעזיבה שלשה מפחים ובכירה מפח "ואם הזיק משלם מה שהזיק ר' שמעון אומר לא אמרו כל השיעורין האלו אלא שאם הזיק פטור מלשלם סילא יפתח אדם חנות של נחתומין ושל צבעין תחת אוצרו של חבירו ולא רפת בקר ייבאמת ביין התירו אבל לא רפת בקר: גמ" והתניא בתנור ארבעה ובכירה שלשה אמר אביי כי תניא ההיא יבדנחתומין ידתנור דידן כי כירה דנחתומין (6): לא יפתח חנות וכו': יתנא לאם היתה רפת ויי קודמת לאוצר מותר מבעי אביי כיבד וריבץ לאוצר מהו ריבה בחלונות מהו @ אכסדרה תחת האוצר מהו בנה עלייה על גבי ביתו מהו יתיקו בעי רב הונא בריה דרב יהושע תמרי ורמוני מאי פתיקו: באמת ביין התירו וכו': תנא עביין התירו מפני שמשביחו ולא רפת

מפני שמסריחו אמר רב יוסף יהאי

דידן אפילו קוטרא דשרגא נמי קשיא ליה

א"ר ששת יואספסתא כרפת בקר דמיא:

מתני קחנות שבחצר יכול למחות בידו

ולומר לו איני יכול לישן מקול הנכנסין

ומקול היוצאין 🏿 אבל עושה כלים יוצא ומוכר

בתוך השוק יואינו יכול למחות בידו ולומר

לו איני יכול לישן לא מקול הפטיש ולא

מקול הריחים ולא מקול התינוקות: גמ'

מ"ש רישא ומ"ש סיפא אמר אביי סיפא

בותבר' ולא מקול הסינוקות. קא סלקא דעתך תינוקות הבאים לקנות יין ושמן וכל דבר הנמכר בחנות: גבו' מאי שנא
רישא. דקתני יכול לומר איני יכול לישן מקול הנכנסין והיולאין וסיפא קתני אינו יכול לומר לו איני יכול לישן מקול התינוקות:

בקר

אתאן לחצר אחרת א"ל רבא אי הכי ליתני חצר אחרת מותר אלא אמר רבא

דלים בה שיעורת. והוי כמחן דליתה: חרם. לענין הולחת שבת: כדי ליתן בין פלים לחבירו. פלימי חלונות שבכוחל מרחיקין זה מזה ברוחב החלון ליכנס האורה בין כל אחד ואחד ונותן בחומה למטה ולמעלה חרם רחב בין זה לזה וטח בטיט והחרם עב והוי שם כאבן: והא בעי גניזה. ומסלקו לגנזו: חוץ

סדומית. "עבה וקשה כאבן: שני לבורי מלח. גבוהים עשרה אלל כותלי מבוי ומניח שני ראשי קורותי המבוי עליהן שכובד הקורה מעמיד את המלח: ושל חמור. ריחים של חמור: אילטרובלא. הוא מושב הריחים שבתוך קליפת העץ שקורין לרק"ה: קלת. היא אפרכסת שקורין טרויימוריי״ר: מחי טיריה חיכה. ריחים קטנים וקלים הן ואין הקרקע מרעיד בגילגולו: משום קלה. י"מ קול הנהגת החמור וי"מ קול הריחים: בותבר' אלא אם כן יש על גביו.

ממלח ורבב. מפני שהמלח מתפור

והרבב ניתך כשמתחמם: מלח

להרחיק בכל השיעורים הללו שמא

ידליק בתיהם ואין לו מה לשלם: ביין

התירו. אם היה אולר של יין התירו

לפתוח תחתיו חנות של נחתומין

ולבעין שאין העשן קשה ליין: אבל

לא רפת בקר. שהריח קשה ליין: גב' והתניא. לענין מעמידה

בעלייה בתנור ארבעה מעזיבה

מתחתיו ובכירה שלשה: בדנחתומין.

שמסיקין אותו תמיד וכן הכירה

בכירת נחתומין: סנור דידן. דיהב

ביה תנא דמתני׳ שיעור ג"ט ככירה

דנחתומין דמי: כיבד וריבץ. גגו

לצורך האוצר ולא הספיק להכנים לו

תבוחה עד שפתח זה חנות תחתיו מי

הוי כקודם לאולר או דילמא דכיון

דכיבד וריבץ הוי כקידם האולר: ריבה

בחלונות. בעלייתו דגלי דעתיה

שלאוצר הוא עשוי שיכנס לו אויר

שלא ירקב התבואה: בנה עלייה על

גבי ביסו. על גגו ורגילין היו לבנות

שם לאולר מהו את"ל ריבה בחלונות

לאו הקדמה הוא היכי דכולי בניינא

להכי עביד מחי: חמרי ורמוני.

הכנים שם תמרים ורמונים מי הויא

התחלת אוצר או דילמא אין אוצר

אלא בתבואה ויין ושמן: והאי דידן.

יין שלנו אפילו עשן העולה מן הנר

קשה לו: אספסתא. שחת של תבואה:

כרפת בקר דמית. מחמת שהוח

לח (ה) ומתחמם ומעלה סרחון:

מיפה [']

הגהות הב"ח (א) גמ' כי כירה דנחתומין דמי לא: (ג) שם רפת בקר חלל גובה ארבע אמות מפי התנור יובי לח. (כ) שם לפת בקו קודמת: (ג) שם ריבה בחלונות מהו בנה כל"ל ותיבות אכסדרה תחת אולר עד התקרה כדי שלא יאחוז האור בתקרה: עד שיהה מחחיו מעזיבה. מהו נמחק: (ד) רש"י ד"ה אשטרי"ך בלע"ז טיח קרקע ג' טפחי' שלא תבער תקרה תחתונה של מתחמם כל"ל ואות ו' נמחק: (ו) תום' ד"ה ושל עלייה ועל גביו ד' חמות: ובכירה מעזיבה טפח. אף היא כלי חרם של נפחים טמא וכו: (ז) בא"ד ורגליו מתוחות ששופתים קדירה על חללה וחין עושין למטה ומספב: (מ) בא"ר טוסן ביד אלא שהוא כל"ל ואות כי נמחק: (ט) ד"ה מאי בתוכה היסק גדול כמו שעושין בתנור: ואם הזיק. אחר (ד) שיהא וכו׳ לבעל הריחים וטוחן וכן שם כל השיעורין הללו משלם מה :פטיש שהזיק ואעפ"כ מעכבין עליו השכנים

לעזי רש"י

צירק"א. מסגרת עץ המקיפה אבן הריח מרניניניניני"ר [טרימויא"ה]. אפרכסת, משפך שדרכו מכניסים חומר לריחיים וכדומה).

מוסף תוספות

א. אלא עם המלח א היא כב הצבור בתוכו. רענ״ל. ב וליחוש שמא יצטרך לחרס כדי ליתן אותו ג. [ו]מתני׳ ניחא דאיכא ע"ג קומוניי ניוא ואיכא טיריא שהרחים ע"ג קרקע אבל ומנדנד את הקרקע אבל היכא שהוא ע"ג בנין של עצים אינו מתנדנד. עינמ"ק נעס תוכ' הרמ"ש. ונפק"מ למקח וממכר. . למב״ו.

רבינו גרשום (המשך) כי תניא ההיא שיעור גדול בכירה ותנור של נחתומין משום דאיכא היסק גדול לא סגי אלא באותו שיעור דתנור דידן לא כעי אלא ג׳ טפחים ככירה של נחתומין: . **פיםהא** בעי אביי כיבד ביסקא בפי אביי כיבו וריבץ לאוצר. שהיה בדעתו לשום שם תבואה ולא הספיק לשום שם תבואה שבנה אידך רפת בקר שלו מהו. מי אמרי' הא שכיבד וריבץ כמאן דכבר אצר שם תבואתו דמי ולא אבו שם תבואתו למי ולא היה רפת קודם. ומאחר שכיבד וריבץ זה לא יפתח אידך רפת שלו ואם ת״ל הואיל דכיבד וריבץ זה לא

הואיל דעדיין לא אצר בו כמו רלא עביד ולא כלום הוא ומצי למפתח דהוי ליה קדים: בנה עליה על גבי בית. סתם דלא ידעי אי לצורד אוצר בנאו או לא מאי: תמרי ורמוני. דלא מזיק להו הבלא אצר זה באוצרו מהו. מי אמרי׳ הואיל וכבר אצר בה מוני עדיין דעתו לאצור שם תבואה ולא יפתח או דילמא הואיל ועדיין לא אצר דבר דמזיק ליה הבלא מצי למפתח יר ומוגי פריק דמוז אצוו שם והנואה וא? ייפות או דיכמא הואיר ומידי, א אצוד וברו מויק ייהי הבלא מ דהוה ליה קדים תקיו. באמת ביק התיר ובואה וא? ייפות אוצר של הדברו מפני שמשביח הבלא העשק: הא ייק קוטרא [דשרגא]. עשן הנר קשה ליה: ואספסתא. חזיז למיתן תחת אוצר יין של חבירו שהוא מתחמם מחמת שהוא י . וכרפת בקר דמי: **פיסקא** חנות שבחצר השותפין. אם רוצה חבירו לפתוח שם חנות יכול חבירו לעכב עליו ולומר ליה איני יכול לישן מקול הנכנסין ויוצאין בחנות לקנות אבל רשאי לעשות כלים בתוך החצר ויוצא ומוכרן: ולא מקול התינוקות. משמע ליה עכשיו תינוקות שבאין לקנות ממנו חפצים כעין שרגילין בני אדם לשלוח תינוקות בשליחותן מש״ה מקשה ליה בגמ" מ"ש רישא דקתני יכול חבירו למחות ולומר לו איני יכול לישן מפני הנכנסין והיוצאין ומ"ש סיפא דקתני אין יכול למחות בידו לא